RAAD VOOR ACCREDITATIE

Publieksverslag 2024

Met duurzaam vertrouwen

Raad voor Accreditatie

10-4-2024

Inhoud

1. Met duurzaam vertrouwen ... 3
2. Dit is onze strategie ... 6
3. Ons werk; verslag van 2024 ... 7
3.1. De klant centraal ... 7
3.2. Duurzame relaties ... 8
3.3. Vooruit met digitalisering en AI ... 10
3.4. Medewerkers zijn onze kracht ... 11
4. RvA en duurzaamheid ... 12
5. Zij houden ons scherp ... 14
6. Borging met toezicht en advies ... 16
7. 2024 in cijfers en tabellen ... 19
7.1. Verleende accreditaties ... 19
7.2. Nieuwe accreditaties per soort ... 20
7.3. Uitbreidingen van de scope van accreditaties per soort ... 21
7.4. Verlichte regimes ... 21
7.5. Geschillen, schorsingen en intrekkingen ... 22
7.6. Ingetrokken accreditaties ... 23
7.7. Geschorste accreditaties ... 24
7.8. De behandeling van klachten ... 24
7.9. Meldingen en signalen ... 25
7.10. De behandeling van bezwaren en Woo-verzoeken ... 26
8. Beknopt financieel jaaroverzicht ... 27
8.1. Jaarrekening ... 27
9. RvA – Interview met Joep de Haas en Caroline Dorrestein ... 29
10. FSSC - Interview met Aldin Hilbrands ... 31
11. NEN – Interview met Maud Damme ... 33
12. Colofon ... 35

1. Met duurzaam vertrouwen

Terugblik raad van toezicht

Ontwikkelingen in 2024 volgden elkaar snel op. De hiermee gepaard gaande onzekerheden zetten het vertrouwen waar burgers en bedrijven juist meer behoefte aan hebben onder druk.

Alleen als er vertrouwen bestaat kunnen organisaties waarde creëren en kunnen markten goed functioneren. De RvA werkt continu aan een up tot date accreditatiestelsel en draagt daarmee bij aan duurzaam vertrouwen.

De raad van toezicht is in 2024 in elke vergadering geïnformeerd over de voortgang van de ingezette verandertrajecten en stelt zich op als een kritisch klankbord. De transitie naar een informatiegestuurde organisatie en informatieveiligheid zijn terugkerende onderwerpen van gesprek. Wij zijn positief over de heldere wijze waarop het bestuur stuurt op de fundamentele, duurzame (digitale) transformatie van de kernprocessen van de RvA. Deze transformatie is noodzakelijk om de RvA toekomstbestendig te laten zijn in een sterk veranderende wereld en bij de veranderende behoeften van de klanten. Er is veel waardering voor de wijze waarop het ministerie van Economische Zaken de RvA hierbij ondersteunt.

De raad van toezicht hecht waarde aan een constructieve relatie met de Ondernemingsraad van de RvA. Ook in 2024 hebben waardevolle gesprekken plaatsgevonden. In 2024 is de zoektocht gestart voor een nieuw lid van de raad van toezicht in verband met de afloop van de benoemingstermijnen van vicevoorzitter Ineke Mastenbroek. We zijn blij met de komst van Suzanne van der Pijll per 1 maart 2025 als lid van de raad van toezicht.

Ondanks de complexe internationale context waarin de RvA en klanten opereren, ziet de raad van toezicht 2025 met vertrouwen tegemoet.

Yvonne van Rooy
Voorzitter RvA raad van toezicht

Terugblik raad van bestuur

In 2024 speelde duurzaamheid een grote rol voor de RvA. We hebben ons ingezet om te bepalen hoe accreditatie een waardevolle bijdrage kan leveren aan de wereldwijde duurzaamheidsdoelen en hebben tegelijk onze relaties met stakeholders verder versterkt.

We traden vaker naar buiten, gingen in gesprek met partners en verbeterden onze klantprocessen en de organisatie van ons werk. In deze dynamische omgeving vinden wij het belangrijk om koers te houden en te blijven bezien waar wij toegevoegde waarde kunnen leveren. Dit jaarverslag blikt terug op die inspanningen en laat zien hoe de RvA, samen met anderen, werkt aan duurzaam vertrouwen in de kwaliteit van producten en diensten.

2024 was een jaar van toenemende onrust in de wereld. Met de presidentsverkiezingen in de Verenigde Staten, de aanhoudende oorlog in Oekraïne met inmenging van Noord-Korea en geweld in Gaza. Ook het extreme weer in Europa en het toenemende Europese bewustzijn van de invloed en afhankelijkheid van Big Tech bedrijven hielden ons bezig. Gelukkig waren er ook lichtpuntjes, zoals de zomerspelen in Parijs, de eerste transplantatie van meegroeiende hartkleppen en steeds meer groene energie in Europa.

Aandacht voor risico's

In deze dynamische context nemen we een alsmaar toenemende aandacht waar voor de risico's in de samenleving. Ook de RvA heeft veel aandacht voor risico's in de samenleving en de economie, voor zover die ons werkgebied raken. We houden koers als toezichthouder door oog te houden voor de maatschappelijke risico's die van invloed zijn op de kwaliteit van producten en diensten.

Toegevoegde waarde

Voor een toezichthouder hoort het erbij dat je uitlegt waar je voor staat. De RvA is daarom in het afgelopen jaar meermalen gevraagd onze rol uit te leggen, zoals bij de staalfabriek in IJmuiden. Als toezichthouder hoor je immers ook kritisch te kijken naar je eigen functioneren en naar je inzet voor verbeteringen in een bepaald stelsel of bepaalde sector.

Omdat er binnen de historische zeilvloot meerdere voorvallen plaatsvonden, hebben we in 2024 deelgenomen aan een bestuurlijke taskforce van de minister van Infrastructuur en Waterstaat. Deze taskforce is opgezet om ervoor te zorgen dat passagiers en toeristen weer met een veilig gevoel aan boord konden stappen bij de schepen.

Informatiegestuurd werken

Een vraag die iedereen zich stelt is hoe efficiënt en effectief we kunnen omgaan met alle dagelijkse informatie; als burger en als werknemer van een organisatie. Voor ons is deze vraag het startsein voor een verdere transitie. In 2024 zijn we daarom verdergegaan met het digitaliseren van onze kernprocessen, ook als basis voor het programma Informatie Gestuurd Werken.

Met de lancering van dashboards hebben we in 2024 grote stappen gezet binnen Informatie Gestuurd Werken. Deze dashboards geven inzicht in ons werk en laten zien waar we eventueel kunnen bijsturen. Ze geven ons ook klantinformatie en informatie voor het harmoniseren van beoordelingen.

Daarmee is Informatie Gestuurd Werken ook een bouwsteen voor de doorontwikkeling van onze visie op risico gestuurd accrediteren. Het programma biedt ons kansen voor een doorontwikkeling van de RvA naar een informatiegestuurde organisatie.

Strategische doelstellingen

2024 was een heel goed jaar, waarin we onze strategische doelstellingen gericht hebben gerealiseerd. We hebben hard gewerkt en veel opgeleverd. Op allerlei terreinen, maar uiteindelijk met één doel: het vereenvoudigen en digitaliseren van de kernprocessen. Hierin slagen we gestaag. Dit blijkt ook uit de tevredenheid van klanten over de Prisma rapportagetool. Zo werken wij aan een RvA die toekomstbestendig is en relevant blijft.

Helaas raakte de uitvoering van het werk in de zomer in de knel door een onvoorziene samenloop van omstandigheden. Dit was de aanleiding om tijdelijke maatregelen te nemen, om zo de voortgang van het werk voor onze klanten te garanderen. Wij danken onze collega's voor de manier waarop zij voor elkaar zijn ingesprongen. Hieruit blijkt hoe klantgericht onze collega's zijn.

Nieuwe medewerkers

Het was ook een jaar waarin duidelijk werd dat de gebruikelijke omvang van door- en uitstroom van personeel een uitschieter kende. Dat vroeg een inspanning van het HR-team en van de collega's die de nieuwe collega's inwerkten.

We zijn er wederom in geslaagd om nieuwe mensen aan te trekken, ook al bemoeilijkte de krappere arbeidsmarkt de werving, en blijft het ook nu noodzakelijk om steeds creatiever te worden in het vinden en behouden van de juiste mensen.

Resultaat

Dit alles heeft een kleine weerslag gehad op het financiële resultaat. Het aantal nieuwe, initiële accreditatieaanvragen bleef namelijk onverwacht achter en kende, na een jarenlang stabiel niveau, in 2024 een onvoorziene stevige daling. Het negatieve financiële resultaat kan gelukkig worden opgevangen door onze reserves.

Ondanks dit negatieve resultaat is ons bestuur positief dankzij de grote stappen die we in 2024 met de organisatie hebben gemaakt. 2024 biedt een goede basis om in 2025 onze ambities als toezichthouder en dienstverlener verder te verwezenlijken.

Met dank

Het bestuur wil met name het ministerie van Economische Zaken bedanken voor de steun aan de grote transitie die de RvA aan het doormaken is. Door deze steun hebben het bestuur en MT ruimere financiële mogelijkheden om diverse kern- en klantprocessen te verbeteren.

De constructief-kritische houding van de ambtenaren van het ministerie heeft ertoe geleid dat we samen aanvullende investeringsruimte hebben gecreëerd. Dit komt onze dienstverlening direct ten goede.

Joep de Haas en Roeland Nieuweboer
Raad van Bestuur

2. Dit is onze strategie

2024 is een heel goed jaar geweest waarin we gericht hebben gewerkt aan de realisatie van de strategische doelstellingen. We zorgen ervoor dat de RvA toekomstbestendig is en relevant blijft.

Dit is wat we doen en waar we voor staan

Bij de RvA handelen we bewust vanuit onze missie en visie. Met collega's, het MT en bestuur zijn de missie, visie en het strategisch plan regelmatig onderwerp van gesprek. Met nieuwe collega's wordt expliciet stilgestaan bij de betekenisgeving van het werk van de RvA voor de maatschappij en in het economische handelsverkeer.

Onze missie en visie

'Burgers en bedrijven willen kunnen vertrouwen op de kwaliteit van producten en diensten. Met accreditatie verrijken wij dat vertrouwen.

Dagelijks beoordelen wij de competente, consistente en onpartijdige bedrijfsuitoefening van bedrijven en instellingen. Deze bedrijven en instellingen testen, inspecteren en certificeren. Zij hebben een cruciale rol in de kwaliteit van producten en diensten. Wij doen ons werk op een deskundige, transparante en onbevooroordeelde wijze.

Met een accreditatieverklaring bevestigen wij ons vertrouwen. Dit draagt bij aan een duurzame en goed functionerende internationale samenleving met open handelsverkeer en ruimte voor innovatie'.

Strategie

Bij de RvA houden we vast aan onze organisatiestrategie. De hoofdpunten zijn:

- We willen relevant en toekomstbestendig zijn door markt- en klantgerichter te werken en met nieuwe waarde proposities. We willen klanten helpen te leren, we werken aan een betere dienstverlening en kortere doorlooptijden.
- Daarvoor hebben wij competente mensen en Krachtige Teams nodig. Daar investeren we in.
- Communicatie is heel belangrijk. Het opent deuren naar (nieuwe) netwerken en vergroot de bekendheid met accreditatie.
- We zijn ons bewust van het belang van informatieveiligheid in het kader van de belangen van onze klanten en onze reputatie.
- We werken samen met publieke toezichthouders en beleidsdepartementen, met als doel een sterk toezichtstelsel en de versterking van de kwaliteitsinfrastructuur.

3. Ons werk; verslag van 2024

3.1. De klant centraal

Ons klantbewustzijn is flink gegroeid. Dat horen we terug bij klantinterviews. De nieuwe klantketens zetten onze klanten nog meer centraal.

Klantbewust

Klantbewust werken vinden we belangrijk. Om ons klantbewustzijn te meten, hield de RvA voorheen klanttevredenheidsonderzoeken. In 2024 hebben we een start gemaakt met het vernieuwen van onze metingen; we hielden daarvoor interviews met een aantal klanten. In 2025 lanceren we een vernieuwd klanttevredenheidsonderzoek, gebaseerd op de vier klantketens die de RvA heeft ontwikkeld.

Klantketens

Met een extern bureau hebben we klantketens benoemd. Deze klantketens beschrijven het proces van de klantbehoefte en de benodigde interne acties die ervoor zorgen dat de klantbehoefte uiteindelijk naar tevredenheid is vervuld.

De klantketens vertegenwoordigen veelal de bestaande klantprocessen. Door ze expliciet te benoemen en te beschrijven en specifieke KPI's eraan te koppelen, krijgen ze gerichtere aandacht. Dat levert ons meer mogelijkheden om te meten wat we doen en bij te sturen waar nodig.

Zo worden klachten en informatieverzoeken binnen veel organisaties ervaren als verstorend voor het belangrijkste werkproces. Dat is bij de RvA niet anders. Wij willen dat doorbreken en hebben de ambitie ieder type klantvraag goed en volledig te behandelen.

Wegwijstrainingen

Bij één van de klantketens houden we sinds jaar en dag de tevredenheidsscores bij, namelijk bij onze Wegwijstrainingen. De Wegwijstrainingen zijn al vier jaar een groot succes. Nieuwe klanten of nieuwe collega's van bestaande klanten krijgen de gelegenheid om op het kantoor van de RvA in Utrecht meer te horen wat een beoordeling van de RvA inhoudt en hoe zo'n dag verloopt. Wij zien in de evaluaties dat de trainingen zorgen voor geruststelling en een meer ontspannen sfeer tijdens de beoordeling, met name voor nieuwe mensen.

Productontwikkeling

De RvA staat altijd open voor het ontwikkelen van accreditaties in nieuwe werkvelden. Vanuit Europese Unie zien we dat testen, inspecteren, certificeren en verifiëren onder accreditatie steeds vaker worden benoemd in wetgeving. In 2024 hebben we gewerkt aan de voorbereidingen voor nieuwe accreditaties waarop een aantal van deze wetten van toepassing er, zoals de Drink Water Directive en de AI-Act.

In het algemeen zijn IT en duurzaamheid belangrijke thema's binnen productontwikkeling. In 2024 hebben we onder andere trajecten (deels) uitgevoerd om nieuwe werkgebieden te ontwikkelen voor European Cybersecurity Certification Scheme (EUCC), ISO 42001 voor AI-managementsystemen, ISO 14068 voor Carbon Neutrality en Technische Beoordelingsinstanties (TBI's) binnen de Europese Bouwverordening.

European Cybersecurity Certification Scheme

Samen met de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) hebben we in 2024 vooronderzoeken uitgevoerd bij een aantal laboratoria en certificatie-instellingen voor het behalen van een accreditatie voor de European Cybersecurity Certification Scheme (EUCC). Dit schema is onderdeel van de Cybersecurity Act (CSA) en gaat over cyberbeveiligingscertificering van ICT-producten, -diensten en

-processen.

Tijdens het vooronderzoek hebben we vastgesteld of de conformiteitbeoordelende instelling (CBI) de aanvullende eisen in het kwaliteitssysteem had opgenomen. Inmiddels hebben we bij een aantal CBI's ook de uitbreidingsonderzoeken uitgevoerd, waarbij we de werking in de praktijk hebben beoordeeld. Bij positieve afronding van deze beoordeling kennen we accreditatie toe. Naar verwachting is dat in 2025.

ISO 42001 voor AI-managementsystemen
Rond december 2023 hebben drie bedrijven aangegeven dat zij interesse hadden om een accreditatie te behalen voor ISO 42001 voor AI-managementsystemen. In 2024 hebben deze bedrijven en de RvA hard gewerkt aan de voorbereiding van de aanvraag en de uitvoering van de beoordeling, In januari 2025 hebben we de accreditatie aan de eerste twee bedrijven verleend.

ISO 14068 voor validatie en verificatie van Carbon Neutrality
In april 2024 diende een validatie- en verificatie-instelling een aanvraag in voor accreditatie voor validatie en verificatie van Carbon Neutrality (ISO 14068). In 2024 hebben we het vooronderzoek en de initiële beoordeling bij deze klant uitgevoerd. Bij positieve afronding van de beoordeling kennen we in 2025 de accreditatie toe.

Technische Beoordelingsinstanties
In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) hebben we in 2024 de Technische Beoordelingsinstanties (TBI's) beoordeeld volgens de richtlijnen van de Verordening Bouwproducten (CPR). De RvA heeft deze beoordeling op verzoek van het ministerie van BZK overgenomen van de TLoKB.

Tijdens het vooronderzoek bepaalden we welke norm geschikt is voor de beoordeling van deze activiteiten en controleerden we of de TBI de aanvullende eisen in het kwaliteitssysteem had opgenomen. Eind 2024 zijn, op twee TBI's na, alle uitbreidingsonderzoeken afgerond. In 2025 volgt de afronding en evaluatie met het ministerie van BZK.

3.2. Duurzame relaties

De RvA investeert in duurzame relaties met stakeholders. Dit draagt bij aan nieuwe toepassingen van accreditatie en de versterking van de kwaliteitsinfrastructuur.

Het aangaan van stevige relaties voor de lange termijn is een andere invalshoek van het begrip duurzaam. De RvA investeert bewust in relaties met stakeholders voor de lange termijn. Zo ook met de ministeries. Met de ministeries staat de RvA vaak aan de wieg van nieuwe toepassingen van accreditatie als beleidsinstrument, om de beleidsdoeleinden van bewindspersonen te realiseren.

Relatie met het ministerie van Economische Zaken
Het ministerie van Economische Zaken (EZ) heeft een bijzondere positie ten opzichte van de RvA. De Secretaris-Generaal (SG) vervult de rol van 'eigenaar' voor de minister en de directie Mededinging en Consumenten is de beleidsverantwoordelijke directie.

Wij ervaren erg veel steun van het ministerie voor de inzet van conformiteitsbeoordeling onder accreditatie als beleidsinstrument. Het ministerie heeft goed zicht op onze diverse beleidsontwikkelingen en is zeer betrokken. De RvA neemt met enige regelmaat deel aan een overleg met EZ en uitvoeringsorganisaties over de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De SG van EZ is voorzitter van dit overleg.

Workshops accreditatie als beleidsinstrument

Accreditatie maakt deel uit van het Beleidskompas, het beleidsinstrumentarium van beleidsambtenaren. Het afgelopen jaar heeft de RvA samen met de beleidsdirectie Mededinging en Consumenten van het ministerie van Economische Zaken twee workshops georganiseerd. De eerste was gericht op het verduidelijken accreditatie als beleidsinstrument en het vergemakkelijken van het werken met accreditatie. In de tweede workshop brachten ambtenaren van beleidsministeries en rijksinspecties hun eigen casusposities in. Deze workshops zijn buitengewoon goed bezocht.

Een inkijk in de samenwerkingen:

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport (VWS)

Dit ministerie heeft in 2024 een beroep gedaan op de RvA voor keuringen op attractie- en speeltoestellen. Daarnaast is er onder meer contact met het ministerie en de Inspectie van Gezondheid en Jeugd over de elektronische gegevensuitwisseling in de zorg, medische laboratoria en medische hulpmiddelen.

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W)

Met dit heeft de RvA onder meer contact over de ontwikkeling van de Green Claims Directive en de regeling voor een Nationale Circulaire Plastic Norm. Daarnaast zijn er instellingen onder accreditatie actief binnen diverse Europese en nationale regelingen. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om regelingen voor bodemkwaliteit, spoor en binnenvaart. Over deze onderwerpen heeft de RvA overleg met het ministerie en de Inspectie voor Leefomgeving en Transport (ILT).

Ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening (VRO)

De RvA heeft dit ministerie ondersteund bij van de Europese verordening voor bouwproducten, energielabels voor woningen en certificering van werkzaamheden aan gasverbrandingsinstallaties.

Rijksdienst voor Digitale Infrastructuur (RDI)

Met het ministerie van Economische Zaken (EZ) en de Rijksdienst voor Digitale Infrastructuur (RDI) zijn we bezig met de Cybersecurity Act, radioapparatuur, Cyber Resillience Act en Artificial Intelligence Act. En met het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) en de Nederlandse Emissieautoriteit spreken we over de toepassing van inspectie en verificatie onder accreditatie binnen de Methaanverordening, EU-ETS (handelssysteem in emissierechten) en hernieuwbare energie.

Ministerie van Justitie & Veiligheid (J&V)

Dit ministerie vraagt onze expertise op het gebied van een inspectie op de regels voor online gokbedrijven voor kansspelen op afstand en certificatie binnen de regeling normenkader jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselkwaliteit en Natuur (LVVN)

Dit ministerie vraagt onder meer onze inzet bij inspecties van elektrische apparatuur in stallen voor het voorkomen van stalbranden en het uitvoeren van testen op de samenstelling van mest. Daarnaast werkt de RvA samen met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) op het gebied van het testen op de aanwezigheid van salmonella.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

De RvA assisteert het ministerie van SZW bij arbeidsomstandigheden binnen asbest, inspecties van de veiligheid van onder meer liften en drukapparatuur en de aanpak van misstanden bij uitzendbureaus. Voor dit laatste onderwerp is inspectie onder accreditatie van uitzend- en detacheringbureaus in ontwikkeling.

3.3. Vooruit met digitalisering en AI

Met ‘Informatiegestuurd Werken’ zorgen we dat we klaar zijn voor de toekomst. De RvA wil met de juiste informatie de juiste beoordelingen uitvoeren. Een algemeen vraagstuk is en blijft hoe we efficiënt en effectief kunnen omgaan met alle dagelijkse informatie. Als burger en als medewerker van een organisatie. Dagelijks worden we overspoeld met informatie en tegelijkertijd hebben bedrijven een groeiende informatiebehoefte. Ook de RvA.

Informatiegestuurd werken

De RvA heeft in 2024 het programma Informatie Gestuurd Werken verder uitgewerkt. De werkvisie van dit programma luidt:

‘We zetten ons ervoor in om met de juiste informatie transparanter en beter onderbouwd risico gestuurd te beoordelen. Dat stelt ons in staat accreditatiebesluiten te nemen, zodanig dat voor alle stakeholders de waarde van accreditatie relevant is en blijft, en wij tegelijkertijd een betere en nieuwe dienstverlening leveren.’
Deze werkvisie geeft sturing aan de inhoud van het programma. Informatie Gestuurd Werken is ook een belangrijke bouwsteen voor de doorontwikkeling van onze visie op risicogestuurd accrediteren.

Dashboards geven inzicht

We hebben in 2024 grote stappen gezet met de lancering van dashboards. Deze geven inzicht in onze activiteiten en bieden overzichtelijke klantinformatie, zodat we kunnen leren en bijsturen waar nodig.

Bij het ontwikkelen van de dashboards zijn meerdere klanten betrokken. Zo hebben we met het Integraal Laboratorium Overleg Waterkwaliteitsbeheerders (ILOW) een interessante pilot gedraaid waarbij informatie over de klantbeoordelingen in het accreditatieproces onderling werden uitgewisseld en geanalyseerd.

Ook voor de Lead Assessors en de afdeling Operatie kunnen hun voordeel doen met de inzichten uit de dashboards. Ze geven een goed beeld over een specifiek klantproces en helpen bij het realiseren van harmonisatie binnen het team van beoordelaars. In 2025 gaan we hiermee in de eigen organisatie.

Business Intelligence voor klanten

In oktober was de RvA gastspreker op de Fenelab Inspiratiedag. Het thema was ‘Innoveren met intelligentie: AI, drones en data’. Op deze dag hebben we de mogelijkheden van informatiegestuurd werken aan onze klanten gepresenteerd en het idee om in de toekomst business aan onze klanten intelligence te leveren getoetst. Er is met enthousiasme gereageerd op wat de RvA tot nu toe met dit programma heeft bereikt.

Risicogestuurd accrediteren

Dit jaar was het thema van het Strategisch Adviesforum Risicosturing bij accreditatiebeoordelingen.

Dit trok grote belangstelling van onze klanten, die een enorme betrokkenheid toonden bij de interactieve workshops dat zich kon verheugen in een grote belangstelling van klanten, betrokkenen en stakeholders. Na een opening van de voorzitter hield prof. dr. Marielle Stoelinga een inleiding over risicomanagement.

3.4. Medewerkers zijn onze kracht

Ook de RvA is geconfronteerd met de dynamiek en krapte op de arbeidsmarkt. Gelukkig zijn we erin geslaagd om voldoende nieuwe mensen aan te trekken.

De gebruikelijke omvang van door- en uitstroom van medewerkers kende in 2024 een uitschieter door de dynamiek en krapte op de arbeidsmarkt. Dat vroeg een inspanning van het HR-team en van alle collega's die de nieuwe collega's begeleidden tijdens de inwerktrajecten.

Gelukkig zijn we erin geslaagd om voldoende nieuwe mensen aan te trekken. De arbeidsmarkt vraagt om meer creativiteit en flexibiliteit voor het vinden en het behouden van de juiste mensen voor de RvA en de overtuiging dat we mensen een mooie baan bieden bij een boeiend bedrijf.

Kennis en ontwikkeling

Binnen de RvA zijn er veel mogelijkheden voor persoonlijke ontwikkeling en daar maken medewerkers graag gebruik van. Ook zijn er regelmatig kennissessies. Zo hebben we er in 2024 een georganiseerd over de Algemene Wet Bestuursrecht.

Daarnaast houden Lead Assessors vakgroep-overleggen om de laatste ontwikkelingen en werkwijzen te delen. Halverwege 2024 hebben we twee grote kennissessie georganiseerd voor de Technical Assessors van de ISO/IEC 15189. Deze norm is vernieuwd en kent een aantal nieuwe invalshoeken. Deze sessies zijn door onze collega's opgezet en werden zeer goed bezocht.

Krachtige Teams

Collega's maken allemaal deel uit van een Krachtig Team. Deze teams vormen de basis van de organisatie. Met enige regelmaat zijn er bijeenkomsten waarbij zij met elkaar praten over de onderlinge samenwerking.

In de Krachtige Teams beleggen we meer eigenaarschap bij de collega's en in het team. Door een nadrukkelijke koppeling met de strategie vergroot het bewustzijn van de betekenis van ons werk. Merkbaar is een toename van nieuwe creatieve ideeën die bijdragen aan organisatie van het werk en daarmee aan de organisatiedoelstellingen van de RvA.

Betrokkenheid

De betrokkenheid van onze collega's is een belangrijke succesfactor. De werksfeer is aangenaam te noemen en de meeste mensen ervaren plezier in hun werk. Iedere maandag beginnen we met 'Koffietijd', een moment waar we 'live' en 'remote' nieuws en ontwikkelingen, belangrijke zaken en leuke gebeurtenissen met elkaar delen. Zo hebben we in het afgelopen jaar vaak aandacht besteed aan het onderwerp Informatieveiligheid.

4. RvA en duurzaamheid

In de samenleving spelen grote maatschappelijke en ecologische uitdagingen als armoede, ongelijkheid en klimaatverandering. Samen werken we aan duurzaamheidsdoelen.

Sustainable Development Goals

In 2015 hebben alle 193 leden van de Verenigde Naties de Sustainable Development Goals (SDG's) aangenomen. Ze zijn ontwikkeld om een groenere, eerlijkere en betere wereld te bouwen. Iedereen heeft een rol bij het bereiken ervan. In aansluiting op de Klimaatakkoorden van onder andere Parijs formuleerde de Europese Unie duurzaamheidsdoelen die tot uiting komen in verschillende wetgevingskaders.

Aantoonbaar duurzaam

Naast de CSRD-verplichting (Corporate Sustainability Reporting Directive) zien we dat het bedrijfsleven naar manieren zoekt om de mate van duurzaamheid van hun producten, diensten en bedrijfsvoering aan de wereld te laten zien. Door producten te laten testen, inspecteren, certificeren of kalibreren onder accreditatie, kunnen bedrijven hun progressie in het behalen van duurzaamheidsdoelen aantoonbaar maken.

Als nationale accreditatie-instantie meent de RvA op deze manier een rol te hebben in het verkrijgen van zinvolle resultaten op het gebied van duurzaamheid en zo bij te dragen aan alle inspanningen voor een duurzamere wereld.

Duurzaamheidsbeleid van de RvA

In 2023 en 2024 hebben we onderzocht welke rol de RvA in kan nemen op het gebied van duurzaamheid in de eigen bedrijfsvoering en bij accreditatiebeoordelingen. We kennen drie speerpunten:

1. Allereerst gaat het om het **signaleren** van regelgeving op het gebied van duurzaamheid die mogelijk effect heeft op de TIC-industrie (bedrijven die testen, inspecteren, certificeren) en accreditatie.
2. Daarnaast het **stimuleren** van certificatie, inspectie en testen onder accreditatie die bijdraagt aan verwezenlijking van de SDG's (Sustainable Development Goals). Dit doet de RvA door agendering, voorlichting en communicatie over de toegevoegde waarde van accreditatie bij de verschillende stakeholders binnen en buiten de TIC-industrie.
3. Ten derde door het **beoordelen** van activiteiten onder accreditatie die bijdragen aan de SDG's.
4. Tot slot natuurlijk door het **berekenen** van de eigen voetafdruk van de RvA op basis van de NEN-EN-ISO 14064-1.

Lees meer over accreditatie en de SDG's.

Activiteiten

Binnen de kwaliteitsinfrastructuur (NVCi, Fenelab, de medische laboratoria, VvS, NEN, VSL en het ministerie van Economische Zaken) staat duurzaamheid als onderwerp op de agenda bij de reguliere overleggen. Dit heeft als doel om inzichten en informatie uit te wisselen over ontwikkelingen van waaruit we gezamenlijke acties kunnen oppakken.

Binnen de Europese en internationale koepel EA, IAF en ILAC nemen we deel aan events en workshops over duurzaamheid. Bijvoorbeeld bij de WG Sustainability binnen IAF. Deelname aan deze werkgroep is gericht op het delen van inzichten en het agenderen van het belang van duurzaamheid in de accreditatiebeoordelingen. In deze werkgroep peilt de RvA de interesse voor het formuleren van eisen voor duurzaamheid in de accreditatienormen.

Communicatie

Als een onafhankelijke uitvoeringspartner van de markt en de overheid vergroot de RvA de bewustwording van de rol van duurzaamheid bij beoordelingen door middel van externe communicatie.

Op rva.nl/duurzaam leggen we de waarde uit van accreditatie in relatie tot duurzaamheid. Er staat beschreven hoe accreditatie bijdraagt aan het vergroten van de betrouwbaarheid van duurzaamheidsuitspraken van een bedrijf of instelling.

Bij klanten beoordelen we de activiteiten onder accreditatie die bijdragen aan de SDG's. Op rva.nl/duurzaam laten we zien welke activiteiten en welke SDG's dat zijn. Dit levert een indrukwekkende lijst op.

Om de koppeling van accreditatiebeoordelingen met de SDG's extra onder de aandacht te brengen bij klanten en stakeholders, hebben we periodiek een online communicatiecampagne opgezet. Zo delen we actueel nieuws over duurzaamheidsontwikkelingen via LinkedIn als dat relevant is voor onze klanten. Bijvoorbeeld over wet- en regelgeving die accreditatie raakt en nieuwsberichten uit de media over CSRD en duurzaamheidsclaims.

5. Zij houden ons scherp

Bij de RvA zijn we kritisch op wat we doen. Het geeft ons inzicht in wat we kunnen verbeteren. Daarom zijn we steeds in gesprek met vertegenwoordigers van onze klanten en stakeholders.

Een betrokken Gebruikersraad

In 2024 heeft de RvA twee keer overleg gehad met de vertegenwoordigers van onze klanten in de Gebruikersraad. Met de Gebruikersraad is de verbinding verstevigd door meer diepgaande gesprekken. We spreken met hen over key performance indicators, bijvoorbeeld voor doorlooptijden. Ook wisselen we ervaringen en kennis uit over ontwikkelingen in de markt.

De Gebruikersraad vindt efficiency belangrijk en ondervraagt de RvA hierop constructief-kritisch. Onderwerpen zoals een beoordelingsprogramma, de arbeidsmarkt, de toepassing van niet-geharmoniseerde normen, duurzaamheid, informatieveiligheid en bijwoningen komen aan de orde. Ook praat de RvA de Gebruikersraad bij over de implementatie van de digitalisering en de performance. De Gebruikersraad heeft positief geadviseerd over de tarieven in 2025.

Strategisch Adviesforum: Risicogestuurd accrediteren

Dit jaar was het thema van het Strategisch Adviesforum ‘Risicosturing bij accreditatie’. Er was een grote belangstelling van klanten, betrokkenen en stakeholders. Na een opening van de voorzitter hield prof. dr. Mariëlle Stoelinga een inleiding over risicomanagement.

Er zijn tal van diepgaande discussies gevoerd over hoe de RvA risicosturing bij beoordelingen meer kan toepassen en welke maatschappelijke factoren daarbij belangrijk zijn. Zo kwam tijdens de bijeenkomst ook naar voren dat onze klanten en stakeholders het een gezamenlijk belang vinden om invulling te geven aan risicosturing en het op effectieve wijze toe te passen. De discussies hebben aan de RvA waardevolle input geleverd.

Het programma Informatie Gestuurd Werken heeft ook een relatie met dit onderwerp. Het is ook een bouwsteen voor de doorontwikkeling van onze visie op risicogestuurd accrediteren. In 2025 krijgt dit voor ons eerst intern een vervolg.

Onpartijdigheidsoverleg

Het is belangrijk dat de RvA onpartijdig is in zijn handelen. Het betrekken van belanghebbenden bij het proces voor het borgen van die onpartijdigheid sluit aan bij de norm ISO/IEC 17011 waar de RvA aan moet voldoen.

Onder leiding van de vicevoorzitter van de raad van toezicht van de RvA hebben de acht deelnemers van het onpartijdigheidsoverleg, dit zijn vertegenwoordigers van stakeholders van de RvA, een door het management opgestelde risicoanalyse over de onpartijdigheid van de RvA bediscussieerd.

De totstandkoming van en de methodiek achter de risicoanalyse zijn op voorhand door een onafhankelijke externe accountant getoetst.

Buitenlandse samenwerking

De sinds jaar en dag actief in het buitenland. Dat past bij onze ambitie om een betekenisvolle rol op het internationale accreditatiepodium te spelen. Naast het lidmaatschap van de European Co-operation for Accreditation (EA) is de RvA betrokken bij beoordelingen in diverse landen. Zo worden we gevraagd bij klanten in Japan, Kenia en Rwanda. Bovendien werken we mee aan de internationale beleidsontwikkeling van accreditatie, zoals harmonisatie.

De RvA draagt bij aan het versterken van de organisatieontwikkeling van verschillende Europese accreditation bodies. Dat doen we vanuit het oogpunt van de relevantie en toekomstbestendigheid van accreditatie als instrument. Daarvoor heeft de organisatieontwikkeling van accreditation bodies in zijn geheel op Europees niveau een impuls nodig.

De kracht van de kwaliteitsinfrastructuur

Met het Nederlandse normalisatie instituut NEN en de instellingen en bedrijven die testen, inspecteren en certificeren maakt de RvA deel uit van de kwaliteitsinfrastructuur. Deze instellingen en bedrijven zijn voor een groot deel vertegenwoordigd in twee brancheorganisaties: Fenelab (Federatie van Nederlandse Laboratoria) en NVCI (Nederlandse Vereniging van Certificerende Instellingen).

Naast technisch-beleidsmatige overleggen voert het bestuur van de RvA meer bestuurlijk georiënteerde overleggen met de besturen van Fenelab, de Vereniging van Schemabeheerders en NVCI. Ook onderhouden wij een relatie met het Van Swinden Laboratorium (VSL) dat niet alleen geaccrediteerd is, maar ook partner als nationaal metrologisch instituut binnen de Nederlandse kwaliteitsinfrastructuur. Wij ervaren de overleggen als zeer nuttig omdat de juiste onderwerpen keer op keer op tafel komen.

6. Borging met toezicht en advies

De RvA mag en moet in een hoge mate van zelfstandigheid functioneren. Toezicht op ons werk en advies bij de besluitvorming over accreditatie zijn daarbij van groot belang. Toezicht op ons werk en advies bij de besluitvorming over accreditatie borgen de deskundigheid, onpartijdigheid en onafhankelijkheid van de RvA en zorgt voor een kritische toets op onze activiteiten en bedrijfsvoering.

Raad van Toezicht

De raad van toezicht ziet erop toe dat het bestuur de doelstellingen van de RvA realiseert en staat het bestuur met advies bij. Selectie van de leden vindt plaats op basis van kennis en competenties.

Commissie Accreditaties

De Commissie Accreditaties bestaat uit vijf leden. Zij zijn benoemd op basis van hun deskundigheid op accreditatiegebied, integriteit en onafhankelijkheid. De commissie heeft als taak om het bestuur te adviseren over het verlenen van accreditaties. Daarnaast heeft zij de bevoegdheid om het bestuur te adviseren over schorsingen en intrekkingen van accreditaties.

In 2024 zijn prof. dr. Mariëlle Stoelinga en prof. dr. Petra de Weerd-Nederhof herbenoemd voor een tweede termijn als lid van de Commissie Accreditaties. De raad van toezicht heeft ingestemd met de verlenging van de derde benoemingstermijn van de voorzitter van de Commissie Accreditaties.

College van voorzitters bezwarencommissie

Bij bezwaren tegen een beslissing van het bestuur van de RvA wordt een lid van dit college ingeschakeld. De leden van dit college zijn strikt onafhankelijk.

Ministerie van Economische Zaken

De RvA moet voldoen aan de relevante bepalingen van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen en de Europese Verordening 765/2008. Het ministerie van Economische Zaken (EZ) houdt daar toezicht op. Elke vijf jaar vindt een wettelijke evaluatie plaats van de RvA als zelfstandig bestuursorgaan. Voor controle op de inhoudelijke kant van het werk kan het ministerie van EZ vertrouwen op de peer evaluations vanuit de European Co-operation for Accreditation (EA), die onafhankelijk van EZ worden uitgevoerd door collega-accreditatie-instanties uit de EA en die de RvA eens per vier jaar ondergaat. Hierbij wordt de RvA beoordeeld tegen de ISO/IEC 17011.

Multilateral Agreement Committee van EA

Om ondertekenaar van de Multilateral Agreement (MLA) van EA te blijven, moet de RvA aan de eisen van de Europese Verordening 765/2008 en de internationale norm ISO/IEC 17011 voldoen.

Elke vier jaar wordt de RvA door een onderzoeksteam van EA in de vorm van een peer evaluation beoordeeld. In 2021 heeft is dit voor het laatst geweest, met positieve uitkomsten. Eind 2025 staat een volgende peer evaluation op de agenda.

Raad van bestuur

De raad van bestuur is onder meer verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen en de bedrijfsvoering van de RvA. De raad van bestuur wordt onder andere geadviseerd door de Commissie Accreditaties, het Strategisch Adviesforum, de gebruikersraad en het RvA Onpartijdigheidsoverleg.

Strategisch Adviesforum

Het Strategisch Adviesforum is in 2022 opgericht om themagericht met belanghebbenden in dialoog te gaan over bepaalde maatschappelijke opgaven. De samenstelling van deelnemers aan het Strategisch Adviesforum is deels wisselend, afhankelijk van het geagendeerde thema. Een aantal van onze belanghebbenden nodigen wij uit voor iedere bijeenkomst: het ministerie van EZ, NEN, Fenelab, NVCi, de Vereniging van Schemabeheerders en vertegenwoordigers van de medische laboratoria.

Naast de vaste leden kunnen ook andere belanghebbenden bij bijeenkomsten aanschuiven als zij affiniteit met het gekozen thema hebben. In 2024 heeft een bijeenkomst plaatsgevonden in het teken van risicogestuurd accrediteren.

Gebruikersraad

De Gebruikersraad bestaat uit vertegenwoordigers van onze directe klanten en adviseert de RvA over de tarieven, de servicegraad en de kwaliteit van de dienstverlening. Daarnaast hebben we de gebruikersraad geïnformeerd over de digitaliseringsprojecten die in (door)ontwikkeling zijn. Ook zijn onderwerpen als het duurzaamheidsbeleid van de RvA, business development en gezamenlijke ontwikkeltrajecten met klanten aan de orde gekomen, de krapte op de arbeidsmarkt en de stand van zaken van het programma Informatiegestuurd Werken met de daarbij behorende dashboards.

Onpartijdigheidsoverleg

Het is belangrijk dat de RvA onpartijdig is in haar handelen. Het betrekken van belanghebbenden bij het proces voor het borgen van de onpartijdigheid sluit aan bij de norm waaraan de RvA moet voldoen; de ISO/IEC 17011. In 2022 is het RvA Onpartijdigheidsoverleg ingesteld. Eén keer per jaar komen de deelnemers van dit overleg bijeen om een risicoanalyse over de onpartijdigheid van de RvA te bespreken en het bestuur hierover te adviseren.

Leden van bestuursorganen en adviescommissies

In dit overzicht staan de samenstellingen van de bestuursorganen en adviesgremia op 1 maart 2025.

Raad van toezicht

- Yvonne van Rooy (*voorzitter*)
  2e termijn tot 1 december 2024
- ir. Ineke Mastenbroek (*vicevoorzitter*)
  3e termijn tot 14 maart 2025
- Jaap van den Heuvel
  3e termijn tot 1 augustus 2026
- Ron de Mos
  2e termijn tot 15 oktober 2026
- Peter van Rhede van der Kloot
  3e termijn tot 31 augustus 2026

Het verslag van de raad van toezicht over 2024 staat in het Financieel verslag 2024 van de RvA, dat is te downloaden van rva.nl/jaarverslagen. In dit verslag staat ook meer informatie over de leden van de raad van toezicht en hun nevenfuncties.

Raad van bestuur

- Roeland Nieuweboer (*voorzitter*)
- Joep de Haas (*lid*)

Commissie Accreditaties

- Kees Pasmooij *(voorzitter)*
- Guillaume Counotte
- Hans Kristian Ploos van Amstel
- Mariëlle Stoelinga
- Petra de Weerd-Nederhof

College van voorzitters bezwarencommissie

- Aniel Pahladsingh

- Arend Koenes

Gebruikersraad

- Sylvia Bruisten (*medische laboratoria*)
- Jörgen van den Ende MBA (*Fenelab*)
- Ties Joosten (*Fenelab*)
- Olaf van Panhuys *(NVCi)*
- Wim van Vreeswijk *(NVCi)*
- Vacature (medische laboratoria)

RvA Onpartijdigheidsoverleg deelnemers 2024

- Ineke Mastenbroek, vicevoorzitter raad van toezicht RvA (*voorzitter*)
- Kees Pasmooij, commissie accreditaties (*RvA*)
- Arend Koenes *(college van voorzitters bezwarencommissie)*
- Stefan Korenman (*Ministerie van EZ*)
- Hilde Prummel (*Fenelab*)
- Nic Hendriks (*NVCi*)
- Ruben Baumgarten (*medische laboratoria)*
- Frans Stuyt (*VvS*)

Strategisch Adviesforum

Vaste deelnemers van het Strategisch Adviesforum zijn vertegenwoordigers van het Ministerie van EZ, NEN, NVCi, Fenelab, de medische laboratoria en de Vereniging van Schemabeheerders. Afhankelijk van het thema kunnen andere belanghebbenden hierbij aansluiten.

We bedanken alle leden en deelnemers voor hun inzet en waardevolle adviezen in 2024

7. 2024 in cijfers en tabellen

Dit is het overzicht van de operationele activiteiten van de RvA in 2024. Ter vergelijking laten sommige overzichten de cijfers van 2023 zien.

7.1. Verleende accreditaties

In onderstaande tabel is het aantal verleende accreditaties per 31 december 2024 weergegeven, uitgesplitst naar type activiteit en accreditatienorm. Ter vergelijking zijn de aantallen verleende accreditaties in 2023 ook weergegeven.

Er worden voor de verschillende normen regelmatig nieuwe accreditaties verleend. Tegelijkertijd vinden in alle segmenten ook fusies en overnames plaats, waardoor accreditaties worden ingetrokken. Per saldo is het totaal aantal verleende accreditaties licht afgenomen. Binnen de medische laboratoria zien we relatief veel fusies waardoor de afname daar het sterkste is.

					Verleende accreditaties per 31 december 2024		
Norm	**Uitleg**	**Nederland 2023**	**Buitenland 2023**	**Totaal 2023**	**Nederland 2024**	**Buitenland 2024**	**Totaal 2024**
Certificatie							
ISO/IEC 17065	Producten en diensten	61	2	63	62	3	65
ISO/IEC 17021	Managementsystemen	44	16	60	44	14	58
ISO/IEC 17024	Personen	7	0	7	6	0	6
	Subtotaal certificatie	**112**	**18**	**130**	**112**	**17**	**129**
Inspectie							
ISO/IEC 17020	Inspectie	143	1	144	140	1	141
	Subtotaal inspectie	**143**	**1**	**144**	**140**	**1**	**141**
Laboratoria RvA-merk							
ISO/IEC 17025	Kalibratie	62	0	62	61	0	61
ISO/IEC 17025	Testen	249	6	255	250	5	255
ISO/IEC 17043	Ringonderzoeken	13	1	14	13	1	14
ISO 15189	Medische laboratoria in MLA	219	8	227	208	11	219
EN/ISO 17034	Referentiematerialen	2	0	2	2	0	2
	Subtotaal laboratoria	**545**	**15**	**560**	**534**	**17**	**551**
Verificatie							
ISO/IEC 17029	Verificatie	2	2	4	2	2	4
	Subtotaal verificatie	**2**	**2**	**4**	**2**	**2**	**4**
Totaal aantal verleende accreditaties		**802**	**36**	**838**	**788**	**37**	**825**

7.2. Nieuwe accreditaties per soort

Het aantal initiële aanvragen was in 2024 een stuk lager dan in 2023. Dit geldt voor alle typen accreditaties, uitgezonderd de medische laboratoria. Ten opzichte van 2023 is het gewogen gemiddelde van de doorlooptijd in 2024 met 8% toegenomen.

Nieuwe accreditaties per soort
Aantal en doorlooptijd van aanvraag tot besluit

Soort accreditatie	**Nieuwe accreditaties 2023**	**Gemiddelde doorlooptijd in kalenderdagen 2023**	**Nieuwe accreditaties 2024**	**Gemiddelde doorlooptijd in kalenderdagen 2024**
Certificatie	6	325	3	304
Inspectie	6	303	3	251
Kalibratielaboratorium	1	342	0	-
Testlaboratorium	7	344	4	354
Medisch laboratorium	3	300	3	306
Verificatie	4	162	0	-
Overig	2	148	0	-
Totaal	**29**	**284***	**13**	**308***
**Dit is een gewogen gemiddelde*				

7.3. Uitbreidingen van de scope van accreditaties per soort

Het aantal aanvragen voor uitbreiding van de scope was in 2024 voor bijna alle activiteiten lager dan in 2023. Het totale gewogen gemiddelde van de doorlooptijd van de beoordeling van de uitbreidingsaanvragen ligt in 2024 ruim 6% lager dan in 2023. De gemiddelde doorlooptijd laat wel grote verschillen zien per activiteit en per individuele aanvraag.

Uitbreidingen van de scope van accreditaties per soort
Aantal en doorlooptijd van aanvraag tot besluit

Soort accreditatie	**Uitbreidingen 2023**	**Gemiddelde doorlooptijd in kalenderdagen 2023**	**Uitbreidingen 2024**	**Gemiddelde doorlooptijd in kalenderdagen 2024**
Certificatie	55	151	55	147
Inspectie	19	176	8	166
Kalibratielaboratorium	9	133	10	198
Testlaboratorium	126	150	117	142
Medisch laboratorium	38	168	33	185
Verificatie	1	198	1	111
Overig	2	182	1	133
Totaal	**250**	**163***	**225**	**153***
**Dit is een gewogen gemiddelde*				

7.4. Verlichte regimes

Op 15% van de verleende accreditaties is een verlicht regime van toepassing. Dit percentage is gelijk gebleven ten opzichte van 2023. In de percentages per type activiteit zijn wel verschuivingen opgetreden.

Verlichte regimes
Percentage van totaal aantal accreditaties voor activiteit waarop van toepassing

	2023	**2024**
Certificatie	6%	9%
Inspectie	17%	20%
Kalibratielaboratoria	10%	11%
Testlaboratoria	11%	9%
Medische laboratoria	24%	25%
Ringonderzoeken	21%	14%
Totaal	**15%**	**15%**

7.5. Geschillen, schorsingen en intrekkingen

Als een RvA-beoordelingsteam van mening is dat een klant niet aan de eisen voldoet, schrijft het team een zogenoemde afwijking. Het kan zijn dat de klant het niet eens is met de interpretatie van de eisen door het team. De beoordeelde partij heeft in dat geval de mogelijkheid melding te maken van een interpretatiegeschil. De behandeling van zo'n geschil wijst uit hoe de norm moet worden geïnterpreteerd. De meeste geschillen in 2024 komen nog steeds vanuit de ISO 15189 beoordelingen, maar de verschillen verminderen en ook het totaal aantal geschillen in 2024 is aanzienlijk minder dan voorgaande jaren.

In de grafiek is per accreditatienorm het aantal ingediende geschillen in de jaren 2022, 2023 en 2024 weergegeven.

Interpretatiegeschillen per norm

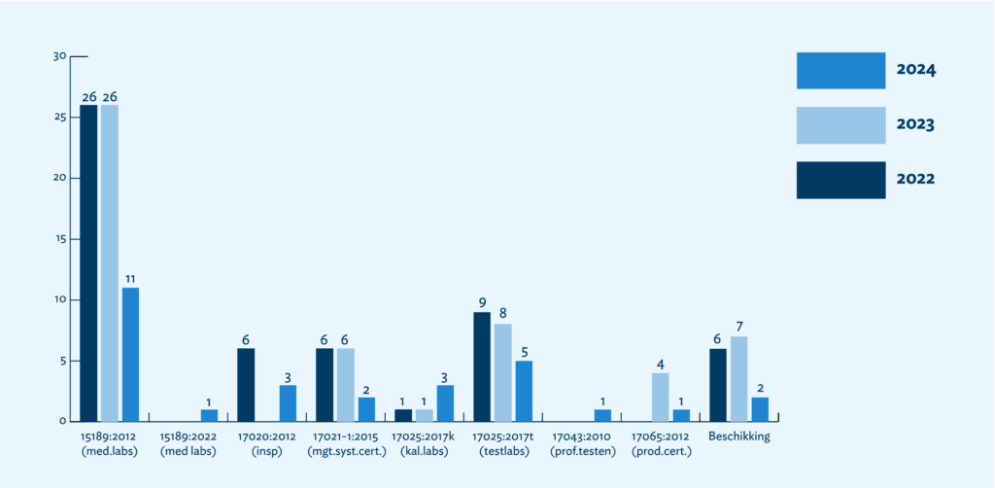

De uitkomsten van interpretatiegeschillen in 2024 (inclusief nog 'In behandeling')

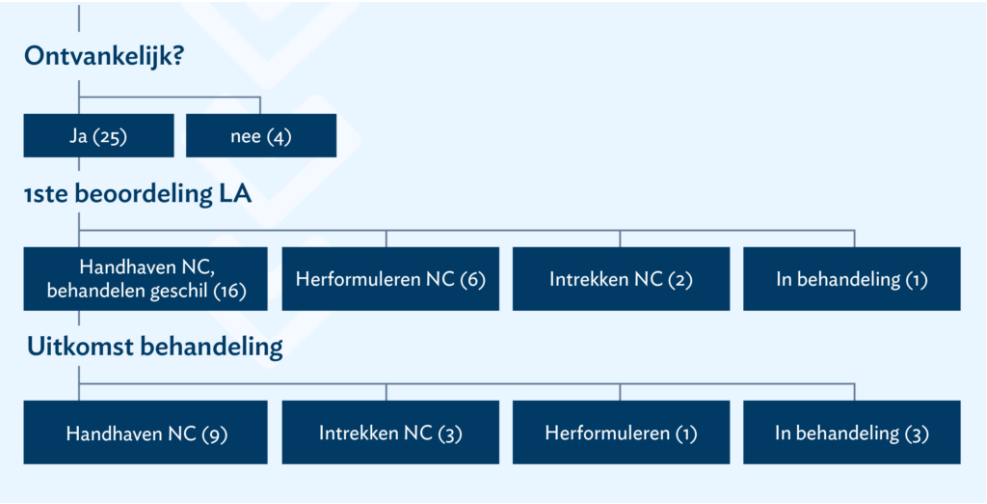

7.6. Ingetrokken accreditaties

In onderstaande tabel is per activiteit weergegeven hoeveel accreditaties in 2024 vrijwillig en opgelegd zijn ingetrokken voor een deel van de werkgebieden. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 ook weergegeven.

				Ingetrokken accreditaties voor een deel van de werkgebieden		
Accreditatiecategorie	**Vrijwillig 2023**	**Opgelegd 2023**	**Totaal 2023**	**Vrijwillig 2024***	**Opgelegd 2024**	**Totaal 2024**
Certificatie	27	0	27	7	0	7
Inspectie	0	0	0	0	0	0
Kalibratielaboratoria	5	0	5	0	0	0
Testlaboratoria	0	0	0	2	0	2
Medische laboratoria	26	0	26	20	0	20
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal	**58**	**0**	**58**	**29**	**0**	**29**
** Diverse intrekkingen inmiddels weer opgeheven (2024: 1x certificatie, 1x testing, 2x medisch)*						

In onderstaande tabel is per activiteit weergegeven hoeveel accreditaties in 2024 vrijwillig en opgelegd zijn ingetrokken voor de gehele scope. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 ook weergegeven.

				Ingetrokken accreditaties voor de gehele scope		
Accreditatiecategorie	**Vrijwillig 2023***	**Opgelegd 2023**	**Totaal 2023**	**Vrijwillig 2024***	**Opgelegd 2024**	**Totaal 2024**
Certificatie	2	0	2	2	0	2
Inspectie	1	0	1	5	0	5
Kalibratielaboratoria	3	0	3	0	0	0
Testlaboratoria	9	0	9	4	0	4
Medische laboratoria	4	0	4	12	0	12
Overig	3	0	3	1	0	1
Totaal	**22**	**0**	**22**	**24**	**0**	**24**
** Diverse intrekkingen zijn inmiddels weer opgeheven (2024: 1x testing, 3x medisch)*						

7.7. Geschorste accreditaties

In onderstaande tabel is per activiteit weergegeven hoeveel accreditaties in 2024 vrijwillig en opgelegd zijn geschorst voor een deel van de werkgebieden. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 ook weergegeven.

				Geschorste accreditaties voor een deel van de werkgebieden		
Accreditatiecategorie	**Vrijwillig 2023**	**Opgelegd 2023**	**Totaal 2023**	**Vrijwillig 2024***	**Opgelegd 2024**	**Totaal 2024**
Certificatie	0	0	0	0	0	0
Inspectie	0	0	0	0	0	0
Kalibratielaboratoria	0	0	0	0	0	0
Testlaboratoria	0	0	0	3	0	3
Medische laboratoria	4	0	4	2	0	2
Overig	0	1	1	0	0	0
Totaal	**4**	**1**	**5**	**5**	**0**	**5**
** Een deel van de schorsingen is inmiddels weer opgeheven*						

In onderstaande tabel is per activiteit weergegeven hoeveel accreditaties in 2024 vrijwillig en opgelegd zijn geschorst voor de gehele scope. Ter vergelijking zijn de cijfers over 2023 ook weergegeven.

				Geschorste accreditaties voor de gehele scope		
Accreditatiecategorie	**Vrijwillig 2023**	**Opgelegd 2023**	**Totaal 2023**	**Vrijwillig 2024***	**Opgelegd 2024**	**Totaal 2024**
Certificatie	0	0	0	0	1	1
Inspectie	2	1	3	0	0	0
Kalibratielaboratoria	3	0	3	1	0	1
Testlaboratoria	2	0	2	1	0	1
Medische laboratoria	2	0	2	2	2	4
Overig	0	0	0	0	0	0
Totaal	**9**	**1**	**10**	**4**	**3**	**7**
** Een deel van de schorsingen is inmiddels weer opgeheven*						

7.8. De behandeling van klachten

De RvA hanteert, volgens de Algemene wet bestuursrecht, een klachtenprocedure voor klachten over de RvA als bestuursorgaan. Deze procedure, QA008, is direct toegankelijk via onze website (www.rva.nl).

Een klacht gaat over het gedrag van de RvA of een medewerker van de RvA. In 2024 hebben we 18 klachten in ontvangen. De meeste klachten gingen over (de tijdigheid van) communicatie. De RvA gaat altijd direct in gesprek met de klager. Dat blijkt de beste manier om de klacht naar tevredenheid te kunnen afronden.

Soms worden vragen ontvangen als klacht, deze vragen zijn beantwoord en de klachten worden als niet ontvankelijk geregistreerd. Andere niet ontvankelijke klachten gaan in de meeste gevallen niet over gedrag van de RvA of van een RvA medewerker.

Aantal in behandeling genomen klachten over RvA

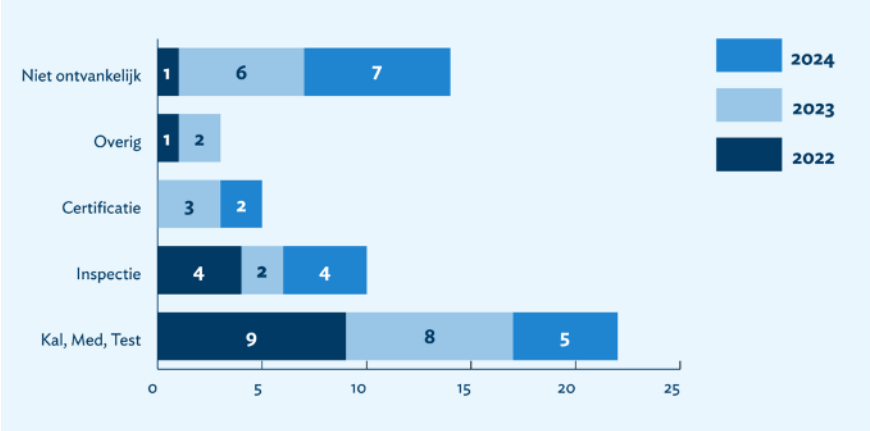

7.9. Meldingen en signalen

Bij ongenoegen of twijfels over het werk van een geaccrediteerde organisatie kan er bij de RvA een melding worden ingediend. In de regel heeft de indiener van de melding al geklaagd bij de geaccrediteerde instelling. Als dat niet zo is zal de RvA de informatie naar eigen inzicht betrekken bij het toezicht op de geaccrediteerde organisatie.

Een melding moet gaan over de activiteiten waarvoor de organisatie is geaccrediteerd.

Meldingen dragen bij aan het kunnen uitspreken van gerechtvaardigd vertrouwen over de geaccrediteerde instelling.

De meeste meldingen betroffen geaccrediteerde organisaties op het gebied van inspectie en certificatie. Ze gaan voornamelijk over de uitvoering van werkzaamheden van de betreffende organisatie en daarmee over het mogelijk niet voldoen aan de accreditatie eisen.

In geval van de niet ontvankelijke meldingen is in de meeste gevallen niet eerst bij de geaccrediteerde organisatie geklaagd zodat zij niet de kans hebben gehad om deze op te lossen. Een andere reden om de melding niet ontvankelijk te verklaren is dat de melding niet gaat over geaccrediteerde activiteiten.

Meldingen of signalen worden in principe onderzocht tijdens de eerstvolgende reguliere beoordeling. Het bestuur van de RvA kan naar aanleiding van een melding tot een extra beoordeling besluiten als de inhoud van het gesignaleerde zodanig ernstig lijkt, dat er aan de betrouwbaarheid van het werk van de geaccrediteerde organisatie moet worden getwijfeld. In 2024 zijn twee extra beoordelingen gepland voor het onderzoek van de meldingen. In 2023 was er geen – en in 2022 waren er 10 extra beoordelingen.

Aantal binnengekomen meldingen over geaccrediteerde organisaties

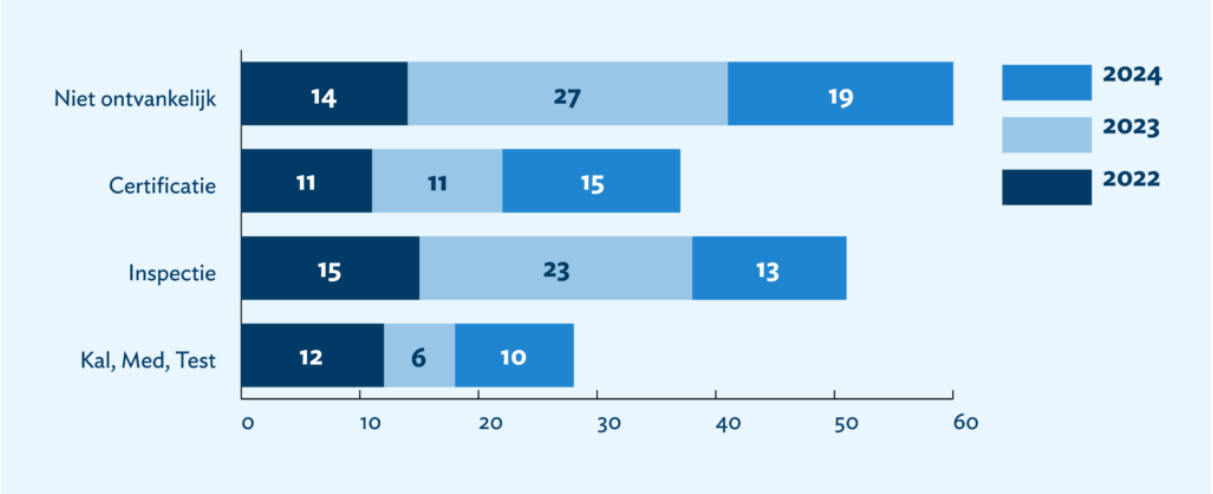

7.10. De behandeling van bezwaren en Woo-verzoeken

In 2024 zijn geen bezwaren ingediend. Wel zijn twee Woo-verzoeken ingediend; beide hadden betrekking op een schorsing van een geaccrediteerde organisatie. Deze schorsing is tijdens de behandeling van het Woo-verzoek opgeheven.

8. Beknopt financieel jaaroverzicht

De RvA is een private stichting. We hebben zowel statutair als op grond van de Europese Verordening 765/2008 geen winstdoelstelling. Onze onafhankelijkheid is geborgd via de Wet aanwijzing nationale accreditatie-instantie en door een gedegen governance structuur met een raad van toezicht, commissie accreditaties, college van voorzitters bezwarencommissie, onpartijdigheidsoverleg, en gebruikersraad.

Wij borgen onze onafhankelijkheid ook door een gezonde vermogenspositie. Daarmee zijn we weerbaar voor financiële risico's die kunnen ontstaan, bijvoorbeeld als klanten zouden besluiten om de accreditatie te beëindigen. Ook kunnen we daarmee onvoorziene omstandigheden opvangen.

8.1. Jaarrekening

Dit beknopte financiële overzicht is een samenvatting van de vastgestelde jaarrekening 2024. De volledige jaarrekening kun je downloaden op www.rva.nl/jaarverslagen of bij de RvA opvragen via communicatie@rva.nl.

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. Sinds 2018 wordt de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 'Organisaties-zonder-winststreven' (RJ 640) gehanteerd.

Staat van baten & lasten (x € 1000)

Onderstaande cijfers zijn een weergave van de baten en lasten. In overeenstemming met de kaderwet ZBO is het resultaat ad € 95.233 in mindering gebracht op de egalisatiereserve.

Resultaten	**Realisatie**	**Begroting**	**Realisatie**
	2024	**2024**	2023
Totale baten	**18.658**	**19.505**	17.577
Lasten			
Personeel	**10.010**	**10.501**	9.268
Lasten uitbesteed werk	**4.786**	**4.627**	4.574
Reis- en verblijfslasten	**810**	**745**	664
Afschrijvingen vaste activa	**415**	**446**	384
Overige lasten	**2.750**	**3.126**	2.731
Totale lasten	**18.771**	**19.445**	17.621
Resultaat voor financiële baten	**-113**	**60**	-44
Rentebaten- en lasten	**18**	**-**	5
Resultaat voor resultaatbestemming	**-95**	**60**	-39
	=========	=========	=========
Bestemming resultaat			
Onttrekking uit overige reserves	**-200**	**-**	-
Toevoeging bestemmingsreserve	**200**	**-**	-
Mutatie egalisatiereserve	**-95**	**60**	-39

Balans per 31 december 2024 (x € 1000)

In onderstaande balans worden de activa en passiva weergegeven van 2023 en 2024 na resultaatbestemming.

Activa	**2024**	**2023**
Vaste activa	**1.463**	1.321
Vorderingen en overlopende activa	**5.102**	4.580
Liquide middelen	**1.111**	1.112
Totaal activa	**7.676**	7.013
Passiva	**2024**	2023
Eigen vermogen	**3.229**	3.324
Langlopende schulden	**132**	218
Kortlopende schulden en overlopende passiva	**4.315**	3.471
Totaal passiva	**7.676**	7.013

9. RvA – Interview met Joep de Haas en Caroline Dorrestein

Accreditatie helpt duurzaamheid aantoonbaar te maken

Steeds meer bedrijven en organisaties verduurzamen hun processen. Niet alleen om te voldoen aan regelgeving, maar ook om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen. De Raad voor Accreditatie (RvA) speelt hierin een cruciale rol met een onafhankelijke toets op beoordelingen door de TIC-industrie. Maar hoe werkt dat in de praktijk? Welke toetsingscriteria worden gehanteerd? En welke uitdagingen brengt de groeiende nadruk op duurzaamheid met zich mee?

Bestuurder Joep de Haas en beleidsadviseur Caroline Dorrestijn geven een inkijk in de manier waarop de RvA bijdraagt aan duurzame vooruitgang en hoe zij zelf kritisch naar hun rol kijken.

Accreditatie is veel meer dan simpelweg controleren of bedrijven aan de norm voldoen. Zo helpt accreditatie ook om duurzame ambities aantoonbaar te maken en daadwerkelijk verbetering te realiseren', legt De Haas uit. 'We zien dat duurzaamheid een steeds grotere rol krijgt in certificeringsschema's en normen, maar de vraag is: hoe zorg je ervoor dat dit geen papieren werkelijkheid wordt, maar een tastbare impact heeft?'

Dorrestijn vult aan: 'Onze expertise zit in die aantoonbaarheid. Dat betekent dat we kijken of bedrijven echt doen wat ze zeggen. Europese regelgeving zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) vraagt om transparantie, maar hoe weet je of die rapportages kloppen? Dat is waar accreditatie zijn waarde toevoegt: door middel van robuuste toetsingssystemen zorgen we ervoor dat duurzaamheid geen marketingpraatje blijft, maar meetbare realiteit wordt.'

Alert op nieuwe ontwikkelingen

De RvA werkt zoveel mogelijk risicogestuurd; de focus ligt op de gebieden waar de grootste impact te behalen is. 'We accrediteren certificerende instellingen die bedrijven toetsen op bijvoorbeeld CO2-uitstoot, energie-efficiëntie van windmolens en verduurzaming in de landbouw,' legt Dorrestijn uit. 'Duurzaamheid is niet iets wat een extra inspanning vraagt in accreditatieprocessen; het is ingebed in de bestaande normen. Tegelijkertijd worden deze normen steeds scherper en neemt de maatschappelijke druk toe. Dit vraagt om continue alertheid op nieuwe ontwikkelingen, aangepaste wetgeving en veranderende verwachtingen vanuit de samenleving.'

Een van de nieuwe ontwikkelingen is het verankeren van sociale duurzaamheid in de beoordeling van certificerende instellingen. Sociale duurzaamheid richt zich op eerlijke arbeidsomstandigheden, mensenrechten en sociale gelijkheid binnen bedrijfsprocessen. De RvA werkt er in samenwerking met partners als Stichting FSSC aan om dit beter te integreren in accreditatiebeoordelingen en om ervoor te zorgen dat certificerende instellingen sociale duurzaamheid structureel meenemen in hun toetsingen. De Haas: 'Dit vraagt om nauwe samenwerking met stakeholders en een zorgvuldige afweging tussen ethische, economische en juridische aspecten, omdat sociale duurzaamheid minder concrete meetbare criteria heeft dan milieumanagement.'

Zelf het goede voorbeeld geven

De RvA kijkt ook kritisch naar de eigen werkwijze. 'We willen transparanter zijn in hoe wij door accreditatie bijdragen aan de aantoonbaarheid van duurzaamheid,' zegt De Haas. 'Het blijft niet bij het beoordelen van organisaties die testen, inspecteren en certificeren. We werken ook samen met norminstituten zoals NEN en stimuleren onze klanten om zich te richten op daadwerkelijke aantoonbaarheid van duurzaamheid. Daarnaast analyseren we onze eigen processen: hoe kunnen we accreditatie efficiënter en minder belastend maken zonder in te boeten op betrouwbaarheid?'

Dorrestijn benadrukt dat de RvA ook haar eigen duurzaamheidsprestaties onder de loep neemt. 'We kijken naar onze eigen milieu-impact en berekenen onze eigen voetafdruk. En we focussen vooral op

hoe we binnen ons netwerk het gesprek over duurzaamheid kunnen bevorderen en stimuleren certificeringsinstanties om duurzaamheid serieus te nemen. Zo proberen we het goede voorbeeld te geven.'

Duurzaamheid stopt niet bij de grens

De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties vormen een belangrijk kader voor de RvA. 'Bijna elke SDG heeft een link met accreditatie,' zegt De Haas. 'Of het nu gaat om gezondheidszorg, milieu, energie of arbeidsomstandigheden, we werken met certificerende instellingen die op al die terreinen normen en schema's hanteren. Een voorbeeld is de controle op waterkwaliteit: dat raakt direct aan het duurzaam ontwikkelingsdoel voor schoon water en sanitatie. Maar ook de energie-efficiëntie van windmolens en de betrouwbaarheid van luchtmetingen zijn onderwerpen waarbij accreditatie bijdraagt aan duurzaamheid.'

De rol van de RvA blijft niet beperkt blijft tot nationale kwesties. Dorrestijn: 'Duurzaamheid stopt niet bij de grens. We werken internationaal samen aan richtlijnen en wisselen kennis uit om te zorgen dat accreditatie wereldwijd bijdraagt aan de SDG's. Een belangrijk thema daarbij is hoe we accreditatie toegankelijk kunnen maken voor bedrijven in ontwikkelingslanden, zodat ook zij op een eerlijke manier kunnen deelnemen aan duurzame handelsketens.'

Accreditatie als katalysator voor een duurzame toekomst

De groeiende vraag naar duurzame certificering zal de komende jaren alleen maar toenemen. 'Duurzaamheid is geen hype, maar een fundamentele verschuiving in hoe we ondernemen,' stelt De Haas. 'Accreditatie speelt daarin een cruciale rol, omdat het ervoor zorgt dat duurzame claims onderbouwd worden met feiten in plaats van loze beloften.'

Dorrestijn besluit: 'We hebben de verantwoordelijkheid om accreditatie steeds verder te ontwikkelen, zodat het aansluit bij de complexe duurzaamheidsvraagstukken van vandaag en morgen. Door samen te werken met TIC-bedrijven, norm- en schemaontwikkelaars en beleidsmakers kunnen we accreditatie inzetten als een krachtig instrument om duurzame verandering te versnellen.'

Meer weten over het duurzaamheidsbeleid van de RvA?

Naast ons duurzaamheidsbeleid laten we op onze website zien hoe accreditatie bijdraagt aan de SDG's. Bij elke SDG geven we een beschrijving. Kijk op www.rva.nl/duurzaam

10. FSSC - Interview met Aldin Hilbrands

Certificering als sleutel voor veilige voedselketens en een eerlijke werkomgeving

Consumenten willen niet alleen dat hun voedsel veilig is, maar ook dat het op een eerlijke en verantwoorde manier is geproduceerd. Stichting FSSC speelt hierin een sleutelrol door certificeringsschema's te ontwikkelen die bedrijven helpen voedselveiligheid en sociale duurzaamheid te verankeren. Aldin Hilbrands, CEO van FSSC: 'Certificering is geen doel op zich, maar een middel om structurele verbeteringen in gang te zetten.'

'Voedselveiligheid is een basisvoorwaarde, maar bedrijven worden steeds vaker aangesproken op hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onze schema's helpen hen om die verantwoordelijkheid om te zetten in concrete actie', legt Hilbrands uit.

Het certificeringsschema FSSC 22000 bouwt voort op de internationaal geldende ISO-norm 22000, met aanvullende eisen die bedrijven ondersteunen bij het garanderen en verbeteren van voedselveiligheid. Hilbrands: 'Dit schema helpt bedrijven voedselveiligheid structureel te organiseren en zich niet alleen te richten op naleving van de norm, maar ook op continue verbetering, risicobeheersing en innovatie.'

Bij sociale duurzaamheid ligt het iets ingewikkelder, omdat er lang geen uniforme, internationaal geaccepteerde norm bestond die overal toepasbaar is. 'Elke regio en sector kent eigen regelgeving en omstandigheden, wat betekent dat bedrijven met verschillende eisen te maken hebben,' zegt Hilbrands. Daarom introduceerde FSSC drie jaar geleden FSSC 24000, een certificeringsschema dat bedrijven helpt sociale duurzaamheid systematisch aan te pakken. Het schema is gebaseerd op de PAS 24000, een voorloper van de officiële ISO-norm voor fatsoenlijke werkomstandigheden.

Bijdragen aan de duurzame ontwikkelingsdoelen

Naast naleving van bestaande wetgeving, zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) en de Corporate Sustainability Due Diligence Directive (CSDDD), legt FSSC 24000 de nadruk op ethische bedrijfsvoering. 'Bedrijven willen niet geassocieerd worden met slechte arbeidsomstandigheden, en consumenten eisen transparantie over hoe producten tot stand komen,' zegt Hilbrands. Het certificeringsschema helpt bedrijven om structureel ethische normen te integreren in hun manier van werken. Zo zijn er richtlijnen die bijdragen aan een veilige en eerlijke werkomgeving door onder meer gendergelijkheid te bevorderen, discriminatie tegen te gaan en kinderarbeid te voorkomen.

FSSC 24000 draagt zo direct bij aan de Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties, zoals waardig werk en ongelijkheid verminderen. Het schema voor voedselveiligheid raakt op zijn beurt aan doelen als het bestrijden van honger en het bevorderen van goede gezondheid en welzijn.

'En aan duurzame consumptie en productie', voegt Hilbrands toe. Een belangrijk speerpunt binnen FSSC 22000 is het tegengaan van voedselverspilling, een essentieel onderdeel van ontwikkelingsdoel 12, Sustainable Consumption and Production. 'Wereldwijd wordt 40 procent van het voedsel verspild, wat 10 procent van de wereldwijde broeikasgasemissies veroorzaakt,' vervolgt hij. 'Door bedrijven te verplichten hierop te sturen, verminderen we verspilling en dragen we bij aan een duurzamer voedselsysteem.'

Meer vertrouwen met betrouwbare controles

FSSC ontwikkelt de schema's in samenspraak met belanghebbenden, zoals bedrijven, certificeringsinstanties, accreditatieorganisaties en wetenschappers. 'Zo zorgen we ervoor dat onze certificeringsschema's aansluiten bij de praktijk en gebaseerd zijn op de nieuwste inzichten,' zegt Hilbrands.

Bedrijven die volgens de schema's van FSSC gecertificeerd willen worden, moeten aantonen dat ze voldoen aan de voorgeschreven vereisten. Certificerende instellingen toetsen dat en kennen de certificering toe. Om ervoor te zorgen dat dit proces eerlijk en objectief verloopt, worden certificerende instellingen zelf ook beoordeeld, door onafhankelijke accreditatieorganisaties. 'Accreditatie zorgt ervoor dat certificeringen niet alleen betrouwbaar, maar ook consistent en onafhankelijk worden toegepast,' zegt Hilbrands. Dit biedt bedrijven – en consumenten – extra zekerheid dat certificeringen voldoen aan de hoogste kwaliteitseisen. Het versterkt het vertrouwen in het systeem en helpt bedrijven om certificering structureel in hun duurzaamheidsstrategie te integreren.

Bij voedselveiligheid is dit wereldwijd de standaard, terwijl accreditatie voor sociale duurzaamheid nu in steeds meer landen wordt ingevoerd. 'We werken nauw samen met de Raad voor Accreditatie (RvA) om dit ook in Nederland mogelijk te maken,' zegt Hilbrands. 'De RvA speelt een cruciale rol in het waarborgen van de betrouwbaarheid en geloofwaardigheid van certificering en accreditatie op eigen bodem, en we zien kansen om dit verder te versterken.'

Samen naar een duurzamere en betere wereld

Volgens Hilbrands zal de vraag naar certificering op het gebied van sociale duurzaamheid blijven toenemen. 'Niet alleen wordt de internationale wetgeving hiervoor steeds strenger, ook de maatschappelijke druk neemt toe. Daarbij willen bedrijven zelf aantoonbaar maken dat ze verantwoord ondernemen. Certificering helpt hen om hun inspanningen meetbaar en geloofwaardig te maken.'

Daarnaast ziet FSSC kansen in digitalisering en de toepassing van AI. 'Door data uit audits te analyseren, kunnen we trends signaleren en bedrijven gerichter helpen om te verbeteren. Dat versterkt niet alleen voedselveiligheid en sociale duurzaamheid, maar helpt bedrijven ook om hun strategie toekomstbestendig te maken.'

Ook buiten de voedingssector wordt FSSC steeds bekender. 'We breiden onze certificeringen uit naar de retailindustrie, zoals kleding en lederwaren. Sociale duurzaamheid wordt daar steeds belangrijker en eerlijke arbeidsomstandigheden spelen een grote rol,' zegt Hilbrands.

'Deze ontwikkelingen vragen wel om vertrouwen tussen bedrijven, certificeringsinstanties en accreditatieorganisaties', vervolgt Hilbrands. 'Door samen te werken en van elkaar te leren, kunnen we niet alleen onze standaarden verbeteren, maar ook gezamenlijk bijdragen aan een duurzamere en betere wereld.'

11. NEN – Interview met Maud Damme

Duurzame normen als fundament voor transparantie en betrouwbaarheid

Duurzaamheid is niet langer een vrijblijvende ambitie. Het is een essentieel onderdeel van het zakendoen. Het Koninklijk Nederlands Normalisatie Instituut (NEN), vervult hierin een centrale rol. NEN legt afspraken vast in normen die bedrijven helpen om aan duurzaamheidseisen te voldoen. Maud Damme, strategisch relatiemanager bij NEN, ziet hoe deze ontwikkeling bedrijven dwingt tot transparantie en hen ook helpt duurzaamheid structureel te verankeren. ‘Normontwikkeling draait om afspraken maken met een breed draagvlak. Dit zorgt voor vertrouwen en geeft bedrijven houvast.’

Normen zijn overal: van voedselveiligheid en energievoorziening tot bouwvoorschriften en cybersecurity. Ze zorgen voor structuur, veiligheid en betrouwbaarheid, en spelen een steeds grotere rol in het verduurzamen van onze economie. ‘Bedrijven zoeken naar manieren om hun impact meetbaar en aantoonbaar te maken. Zonder heldere afspraken over wat duurzaamheid precies inhoudt, is het moeilijk te beoordelen of een organisatie daadwerkelijk verantwoord onderneemt’, legt Damme uit.

Belang van samenwerking

NEN brengt hierin structuur door bedrijven, organisaties, overheden en andere belanghebbenden, zoals brancheorganisaties en certificerende instellingen, samen te brengen om gezamenlijke afspraken te maken over producten, processen en diensten. Damme: ‘Normontwikkeling is geen eenzijdig proces. Het vraagt om samenwerking en een breed draagvlak. De belanghebbenden bepalen met elkaar wat wenselijk en haalbaar is, zodat normen aansluiten bij de praktijk en de toepassing ervan daadwerkelijk impact heeft.’

Om te zorgen dat deze normen breed toepasbaar en internationaal erkend zijn, worden veel normen op Europees en mondiaal niveau ontwikkeld. NEN is dan ook lid van de Europese normalisatie-instellingen CEN en CENELEC en internationale normalisatieorganisaties ISO en IEC.

Certificering en de betrouwbaarheid van keurmerken

Met de groeiende aandacht voor duurzaamheid is ook het aantal keurmerken explosief toegenomen. Bedrijven willen laten zien dat ze duurzame keuzes maken, maar consumenten kunnen vaak moeilijk inschatten welke keurmerken gecertificeerd en daarmee echt betrouwbaar zijn. ‘Sommige keurmerken worden verstrekt door partijen die hun eigen duurzaamheidsprogramma hebben ontwikkeld, waardoor de onafhankelijkheid niet altijd gewaarborgd is. Dat maakt het voor consumenten lastig om te bepalen welke claims geloofwaardig zijn,’ licht Damme toe.

Hier komt dan ook het belang van de kwaliteitsinfrastructuur in beeld. ‘NEN ontwikkelt de normen die als basis dienen voor certificering en certificerende instellingen toetsen bedrijven op basis van die normen. De Raad voor Accreditatie (RvA) waarborgt dat die certificeringen onafhankelijk, betrouwbaar en consistent worden uitgevoerd. Naast normontwikkeling beheert NEN ook een aantal certificatieschema’s. Deze slaan een brug tussen normen en certificering door praktische richtlijnen te bieden voor implementatie en toetsing. Dit versterkt de betrouwbaarheid van certificering en zorgt er ook voor dat bedrijven op een uniforme manier kunnen voldoen aan duurzaamheidsrichtlijnen. Samen zorgen we ervoor dat bedrijven en consumenten kunnen vertrouwen op het systeem.’

Duurzaamheidsdoelen en de toekomst van normontwikkeling

Dat systeem staat nooit stil: normontwikkeling beweegt mee met veranderingen in de maatschappij. Zo worden duurzaamheidseisen steeds vaker geïntegreerd in bestaande normen, zoals ISO 9001 voor kwaliteitsmanagement. Sinds kort is daar een eis aan toegevoegd die bedrijven en organisaties verplicht om klimaatverandering mee te nemen in hun risicobeoordeling. Damme: ‘Dit laat zien dat duurzaamheid geen losstaand thema meer is. Het is een integraal onderdeel van bedrijfsvoering.’

De Sustainable Development Goals (SDG's) van de Verenigde Naties bieden bedrijven en overheden een kader om duurzaamheid concreet te maken. Normen helpen hier vervolgens bij door handvatten te bieden voor de praktische uitvoering. 'Een goed voorbeeld is ISO 26000. Dit is een internationale richtlijn voor maatschappelijk verantwoord ondernemen die aansluit bij meerdere SDG's,' zegt Damme.

Ook wordt duurzaamheid steeds vaker wettelijk verankerd. De Europese Green Deal en verplichtingen zoals de Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) zorgen ervoor dat bedrijven hun impact vrijwillig rapporteren en daar ook daadwerkelijk verantwoording over moeten afleggen. 'De implementatie van de richtlijn brengt veel werk voor bedrijven met zich mee. Inzicht in duurzaamheidsprestaties biedt extra inzicht in kansen en risico's in de bedrijfsvoering. Door op de hoogte te zijn van de bruikbare normen, kunnen bedrijven en organisaties zichzelf veel zoekwerk besparen.'

Een dynamisch speelveld

In Europa hebben we een ambitieuze klimaatagenda, tegelijkertijd sturen geopolitieke ontwikkelingen de uitvoering ervan. 'De politieke dynamiek zorgt ervoor dat er minder druk ontstaat op verduurzaming', zegt Damme. Toch ziet ze dat bedrijven steeds vaker zelf het voortouw nemen. 'Niet omdat het moet, maar omdat ze weten dat het een voorwaarde is om maatschappelijk relevant te blijven.'

'We zien wel dat bedrijven zoeken naar een manier om om te gaan met de regelgeving. Daarom vinden we het belangrijk om helderheid te scheppen en bedrijven en organisaties te ondersteunen bij het vinden van de juiste normen en certificeringsschema's. Zo zorgen we ervoor dat duurzaamheid een vanzelfsprekend onderdeel wordt van hoe we werken en produceren.'

12. Colofon

Utrecht, maart 2025 ©Raad voor Accreditatie

Tekst en eindredactie
Raad voor Accreditatie

Interviews
Claudia Ruigendijk

Fotografie
Mike van Bemmelen
Istockfoto

Met speciale dank Rogier Giepman, Maud Damme, Aldin Hilbrands, de RvB, RvT en medewerkers van de RvA voor hun bijdrage aan het RvA publieksverslag 2024.

Raad voor Accreditatie
Daalseplein 101, 3511 SX Utrecht
Postbus 2768, 3500 GT Utrecht
Telefoon: +31 (030) 239 45 00

Website - LinkedIn